

SIIRT ÜNİVERSİTESİ
Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı
BİREYSEL EMEKLİLİK SIKÇA SORULAN SORULAR

01 Nisan 2017 tarihi itibariyle Bireysel Emeklilik Sistemine (BES) kamu kurumlarının geçişi zorunlu olduğundan Üniversitemiz personeli açısından en avantajlı olduğuna karar verilen Ziraat Hayat Emeklilik şirketi ile faizli/faizsiz fonda değerlendirilmek üzere Gruba Bağlı Bireysel Emeklilik Sözleşmesi imzalanmıştır. Ancak çalışanlarımızdan kesintilerini faizli/faizsiz fon sisteminde değerlendirmek isteyenler 15 Nisanda ilk kesintinin şirkete aktarılmasını müteakip 2 ay içinde faizli/faizsiz fona geçmek için Ziraat Hayat ve Emeklilik müşteri hizmetlerini arayarak veya web sayfasında kendisine verilecek şifre ile değişiklik talebinde bulunabilecektir. BES ile ilgili sıkça sorulan bazı sorular aşağıya çıkarılmıştır.

Soru:

BES nedir?

Cevap:

Otomatik Katılım Sistemi, çalışma döneminde sahip olduğunuz hayat standardını emeklilikte de koruyabilmeniz için emekliliğe yönelik tasarrufu teşvik eden işyeri temelli emeklilik sistemidir. Bireysel Emeklilik Sistemindeki katılımlı sayısını artırmaya, tasarruf olgusunun tüm kitleleri kapsamasına ve tabana yayılmasına yönelik olan Otomatik Katılım; ülkemizde de hayata geçtiğinde, kişilere emeklilik döneminde ikinci bir gelir imkânı sunacak, tasarruf açığını azaltırken ülke ekonomisine de uzun vadeli kaynak sağlayıp dalgalanmaların önlenmesine önemli katkılarda bulunacaktır.

Soru:

Otomatik katılım sistemine kimler dahil olacaktır?

Cevap:

- TC vatandaşı veya mavi kart sahibi
- 45 yaşını doldurmamış (01.01.1972 ve sonrasında doğanlar)
- Kamu sektörü çalışanları (4c)
- Özel sektör çalışanları* (4a) (Bakanlar Kurulu Kararı tarafından belirlenmiş işyerinde bulunan çalışan sayısı göz önüne alınarak dâhil edilecektir)
- 4b kapsamındaki çalışanlar sisteme dâhil değildir.

Soru:

Otomatik katılımında devlet desteği ve çalışana faydaları nelerdir?

Cevap:

- Otomatik katılım devlet tarafından desteklenmektedir.
- Aylık katkı payı üzerinden %25 Devlet Katkısı
- Girişte 1.000 TL ilave Devlet Katkısı
- Emeklilik hakkınızı kullanmanız durumunda, birikiminizin %5'i karşılığı ek Devlet Katkısı
- Katkı payı ödemelerinizi sizin adınıza işvereniniz takip eder.
- Cayma ve ara verme imkânınız bulunmaktadır.

Soru:

Çalışandan kesilecek katkı payı ne kadar olacak?

Cevap:

Çalışan katkı payı, prime esas kazancın veya emeklilik keseneğine esas aylığın **minimum %3**'üne karşılık gelen tutardır. Çalışan bu tutardan daha yüksek tutarda ödeme yapmak isterse işverenine bilgi vermelidir.

Soru:

Başlangıç devlet katkısının hesaplanmasında dikkat edilecek unsurlar nelerdir?

Cevap:

Başlangıç Devlet Katkısı otomatik katılım kapsamında sisteme girişte bir defaya mahsus olmak üzere, cayma süresinin bitimini takip eden ayda hesaplanır. Cayma süresi dolan birden fazla sözleşmesi olan çalışanın başlangıç devlet katkısı, cayma süresinin bittiği aydaki sözleşme başına ödenen katkı paylarının ağırlığı dikkate alınarak hesaplanır ve çalışanın sözleşmelerine paylaşılır. Bu sözleşmelerden birinden ayrılma işlemi gerçekleşmesi durumunda, bu sözleşme için taahhüt edilen başlangıç devlet katkısı kalan sözleşmelerine dağıtılır. Dağıtım yapılacak birden fazla sözleşmenin olması halinde ilk dağıtımın yapıldığı, cayma süresinin bittiği aydaki sözleşme başına ödenen katkı paylarının ağırlıkları esas alınır. Bütün sözleşmelerinden ayrılmak suretiyle sistemden ayrılmış olan çalışanın yeniden sisteme dahil olması halinde, başlangıç devlet katkısı yeniden hesaplanmaz.

Soru:

Otomatik katılım kapsamı dışında BES sözleşmesi olan bir katılımcı için uygulanan devlet katkısı limiti bu sözleşmeler için de geçerli olacak mıdır? Yoksa otomatik katılım için devlet katkısı üst sınırı ayrıca mı belirlenmektedir?

Cevap:

Otomatik katılım kapsamındaki sözleşmeler için devlet katkısı üst sınırı BES sözleşmelerinin devlet katkısı limitinden ayrı hesaplanacaktır.

Soru:

Otomatik katılım sözleşmelerinde uygulanacak kesintiler ne kadardır?

Cevap:

Otomatik katılım kapsamında çalışanlardan sisteme girerken giriş aidatı, sistemden ayrılma durumunda ise herhangi bir ertelenmiş aidat ya da ücret ödemesi alınamaz. Sistemde bulunduğu sürece çalışanların emeklilik hesabındaki birikimleri üzerinden emeklilik şirketleri tarafından Fon İşletim Gider Kesintisi (FİGK) dışında bir kesinti yapılmaz. Otomatik katılım kapsamında işverenleri aracılığı ile bireysel emeklilik sistemine dâhil edilen çalışanlara sunulan tüm fonlar için azami yıllık fon işletim gider kesintisi oranı (FİGK) **% 0,85** olarak uygulanır. Mevzuat uyarınca otomatik katılım kapsamında sunulan emeklilik yatırım fonlarında FIGK dahil Fon Toplam Gider Kesintisi (FTGK) maksimum yıllık **%1,09**'u aşamaz.

Soru:

Otomatik katılım kapsamında sunulacak devlet katkılarında hak ediş süresi bulunmaktadırmı?

Cevap:

%25 oranındaki devlet katkısı teşviki ile 1.000 TL'lik başlangıç devlet katkısı teşviki için hak kazanma süreleri aynı olup, hak ediş süreleri aşağıda yer alan tabloda açıklanmıştır. (BES sistemindeki süre ve oranlarla aynıdır.)

Sistemde tamamlanan yıl sayısı	Devlet katkısı hak ediş oranı
3 yıla kadar	%0
3 yıldan 6 yıla kadar	%15
6 yıldan 10 yıla kadar	%35
10 yıl ve daha fazlası	%60
Emeklilik, vefat, maluliyet	%100

** Emeklilik hakkının kazanılması durumunda (10 yıl sistemde kalınması ve 56 yaşının doldurulması) devlet katkısının %100'üne hak kazanıyor. Otomatik katılım sisteminde en az 10 yıl bulunan ve 56 yaşını tamamlayan çalışanlar emeklilik hakkı kazanır.*

Soru:

Çalışanlar, otomatik katılım sistemine giriş esnasında herhangi bir fon tercihinde bulunmazsa katkı payları hangi fonlarda yatırıma yönlenecektir?

Cevap:

Çalışanlar tarafından faizli veya faizsiz fon tercihinin yapılmaması durumunda, işverenin bildirdiği fon tercihi geçerli olacaktır. Bu kapsamda, katkı payları yapılan tercih doğrultusunda öncelikle 2 aylık cayma süresi boyunca faizli/faizsiz geçiş fonlarından değerlendirilir. Akabinde ise birikimler faizli/faizsiz standart fonlara yönlendirilir. Standart fondan ayrılmayı tercih eden çalışanlara sonucu bağlayıcı olmamak kaydıyla risk profili anketi sunulur. Katkı payları ve birikim katılımcı tercihi doğrultusunda sunulan farklı risk profilindeki fonlar/fon grupları aracılığı ile yatırıma yönlendirilir.

Soru:

Çalışanın fon dağılım değişikliği yapmasının bir sınırı var mıdır?

Cevap:

Çalışanlar yılda 6 defa fon dağılım değişikliği yapabilir.

Soru:

Çalışanlar istedikleri emeklilik şirketini seçebilirler mi?

Cevap:

Hayır, işverenler çalışanları adına Hazine Müsteşarlığı tarafından uygun görülen bir emeklilik şirketi ile sözleşme yapabilecektir.

Soru:

Çalışan işten ayrılırsa bildirimleri kime yapacaktır?

Cevap:

Çalışan işten ayrılması durumunda, tüm işlemlerini doğrudan emeklilik şirketi ile gerçekleştirecektir.

Soru:

Çalışan iş değiştirdiğinde, yeni işyerinde otomatik katılım kapsamında emeklilik planı varsa nasıl bir yöntem izlenecektir?

Cevap:

Bireysel emeklilik sistemine dâhil edilen ve işyerinin değiştiği tarih itibarıyla sistemde bulunan bir çalışanın bireysel emeklilik hesabındaki birikimi ile varsa ödenen devlet katkısı, yeni işyerinde çalışanlara sunulan bir emeklilik planı bulunması halinde, yeni işyerindeki plana talebi doğrultusunda aktarılır ve çalışanın sistemde kazandığı emekliliğe esas süresi ile devlet katkısının hak edilmesine esas süresi yeni işyerindeki planda aynen korunur.

Soru:

Otomatik katılım sözleşmelerinde uygulanacak kesintiler ne kadardır?

Cevap:

Otomatik katılım kapsamında çalışanlardan sisteme girerken giriş aidatı, sistemden ayrılma durumunda ise herhangi bir ertelenmiş aidat ya da ücret ödemesi alınmaz. Sistemde bulunduğu sürece çalışanların emeklilik hesabındaki birikimleri üzerinden Fon İşletim Gider Kesintisi (FİGK) dışında bir kesinti yapılmaz.

Soru:

Çalışan iş değiştirdiğinde, yeni iş yerinde otomatik katılım kapsamında emeklilik planı yoksa ya da işsiz kalmışsa mevcut emeklilik planına devam edebilir mi?

Cevap:

Çalışan iş değiştirdiğinde, yeni işvereninde otomatik katılım kapsamında bir emeklilik planı yok veya kişinin çalışma ilişkisi sona ermiş ise, mevcut emeklilik planına kendisi devam edebilir. Bu durumda otomatik katılım sözleşmesinin olduğu emeklilik şirketine ödemeleri kendisi yapar (kredi kartı, banka hesabı vs kanalıyla). İşyeri değişen çalışanın yeni işyerinde çalışanlara sunulan bir emeklilik planı bulunmaması ve çalışanın katkı payı ödemeye devam etmeyi talep etmemesi durumunda ilgili emeklilik sözleşmesinden ayrılma işlemi gerçekleştirilir. Çalışan katkı payı ödemeye yönelik talebini, işyeri değişikliğini izleyen ayın sonuna kadar emeklilik şirketine bildirmek zorundadır. Çalışanın, işyerini değiştirmesi ve yeni işyerinde sunulan bir emeklilik planı bulunmaması veya kişinin çalışma ilişkisinin sona ermesi hallerinde, önceki işyerinde dâhil olduğu emeklilik planı kapsamında, en az ilgili takvim yılının ilk altı ayında uygulanacak aylık asgari brüt ücretin %3'ü oranında katkı payı ödeyerek sistemde kalmaya devam etmesi mümkündür. İşten ayrıldığı tarihi izleyen ayın sonuna kadar katkı payını ödemeye devam etme veya ödemeye ara verme veyahut sözleşmeden ayrılma talebini yazılı bir şekilde veya güvenli elektronik iletişim araçlarıyla

iletilmesi gerektiği ve işten ayrıldığı tarihi izleyen ayın sonuna kadar ilgili talebin iletilmemesi halinde sözleşmeden ayrılma işlemlerinin gerçekleştirileceği hususlarında yazılı bir şekilde veya güvenli elektronik iletişim araçlarıyla bildirimde bulunulur.

Soru:

Otomatik katılım dışında, bireysel emeklilik sisteminde (BES) sözleşmesi olan çalışanlar otomatik katılıma dahil olacak mıdır?

Cevap:

Evet, otomatik katılım sistemine dahil olma şartı taşıyan tüm çalışanlar sisteme dahil olacaktır.

Soru:

Çalışanlar otomatik katılım kapsamı dışındaki BES sözleşmesiyle otomatik katılım sistemine devam edebilir mi?

Cevap:

Hayır, otomatik katılım ile yeni sözleşme başlatılacaktır. Mevcut BES sözleşmeleri ayrı olarak devam edecektir.

Soru:

Otomatik katılım kapsamında elde edilen emeklilik ve devlet katkısına esas süreler, diğer BES sözleşmeleri kapsamında elde edilen emeklilik ve devlet katkısına esas süreler ile birleştirilebilir mi?

Cevap:

Otomatik katılım kapsamında elde edilen emeklilik ve devlet katkısına esas süreler ile diğer hak ve yükümlülükler otomatik katılım kapsamındaki BES sözleşmeleri ile birleştirilemez.

Soru:

Çalışanlar emeklilik hakkını nasıl elde eder?

Cevap:

Otomatik katılım sisteminde en az 10 yıl bulunan ve 56 yaşını tamamlayan çalışanlar emeklilik hakkı kazanır.

Soru:

Çalışanlar birikimini nasıl alabilir?

Cevap:

Çalışanlar birikimini 3 yolla alabilir:

- **Toplu Para**
- **Programlanmış Geri Ödeme:** Kendi belirleyeceği tutarda emekli maaşı şeklinde alır ve parasının tamamı sonlanıncaya kadar devam eder.
- **Yıllık Gelir Sigortası:** Ömür boyu emekli maaşı şeklinde alır.
Bu tercihi kullanan çalışan, birikiminin %5'i kadar daha ek devlet katkısı teşvikinden faydalanabilir.